

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М. С. ЖУКОВСЬКОГО «ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

ДО 90-РІЧЧЯ ХАІ

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ**

*XXI Міжнародної
науково-практичної конференції
«ЛЮДИНА, КУЛЬТУРА, ТЕХНІКА
В НОВОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ»*

Частина II

23 квітня 2020 року

Національний аерокосмічний університет
ім. М. С. Жуковського «ХАІ»

УДК 130.2

Людина, культура, техніка в новому тисячолітті: Збірник тез наукових доповідей: XXI Міжнародної науково-практичної конференції, 23 квітня 2020 р., м. Харків. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2019. – Ч. II. – 139 с.

До збірнику матеріалів XXI Міжнародної науково-практичної конференції «Людина, культура, техніка в новому тисячолітті» увійшли тези наукових доповідей, тематика яких охоплює широкий спектр актуальних проблем розвитку техніко-орієнтованого суспільства. Розглядаються питання щодо соціально-культурних процесів, що відбуваються в українській державі; соціальних комунікацій різних рівнів – міжкультурних, художньо-мистецьких, професійних, документних; технологій обміну інформацією та її засвоєння, а також проблеми вищої освіти, всебічного розвитку сучасної особистості, її виховання.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор і укладач:

*Прилуцька Алла Євгенівна – к. філос. н., доцент, професор
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

Редактори:

*Шленьова М. Г. – к. філол. н., доц. кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

*Фірсова І. В. – ст. викл. кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

*Вялих І. Ю. – ст. викл. кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

*Заверюченко О. Л. – к. філол. н., доцент, доцент кафедри документознавства та української
мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

XXI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, КУЛЬТУРА, ТЕХНІКА В НОВОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ»

Співголови:

Нечипорук Микола Васильович – док. тех. наук, професор,
ректор Національного аерокосмічного університету
ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Карпова Лариса Георгіївна – директор Департаменту науки і освіти Харківської
обласної державної адміністрації

Голова робочої групи та учений секретар конференції:

Прилуцька Алла Євгенівна – канд. філос. наук, професор ХАІ,
завідувач кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

Павліков В. В. – док. тех. наук, старший науковий співробітник, в. о. проректора з наукової роботи Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Воробійов Ю. А. – канд. тех. наук, професор ХАІ, помічник ректора із забезпечення якості освіти Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Тараненко І.М. – канд. тех. наук, доцент, декан факультету міжнародних комунікацій та підготовки іноземних громадян Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Копилов В.О. – док. філос. наук, професор, декан гуманітарного факультету Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

Шленьова М. Г. – канд. філол. наук, доцент кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

Фірсова І. В. – старший викладач кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

Вялих І. Ю. – ст. викл. кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

ЯНУШЕВСЬКА ІРИНА БОРИСІВНА
викл., Центр підготовки іноземних громадян,
Запорізький державний медичний університет

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ МОВИ

Специфіка навчання на початковому етапі полягає в тому, що в цей період закладаються основи розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності. Дослідження показують, що неготовність студентів до сприйняття лекцій із загальноосвітніх і спеціальних дисциплін на основних курсах часто виникає через несформованість відповідних умінь на початковому етапі навчання.

Виділяють кілька вмінь, формування яких становить основу навчання розуміння аудіоповідомлень на початковому етапі вивчення мови: вміння визначати тему повідомлення; виділяти головну думку; ділити текст на смислові частини; встановлювати логічні зв'язки між елементами тексту; виділяти головну і другорядну інформацію; визначати смисловий центр фрази; сприймати мову в нормальному темпі; утримувати в пам'яті інформацію аудіотексту.

Однак у процесі оволодіння цими вміннями слухачі центрів мовної підготовки стикаються з труднощами, які пов'язані з розумінням мовних засобів оформлення повідомлення, зі сприйняттям його змісту, з особливостями подання аудіотексту, зі способами презентації аудіоматеріалу.

На лексичному рівні виділяють такі лексичні, граматичні та синтаксичні складнощі мови спеціальності як наявність термінів, інтернаціональних слів, активне вживання словотворчих моделей, що мають абстрактне значення, наявність лексико-граматичних конструкцій, притаманних лише науковому стилю, переважання лексики з однозначним тлумаченням.

Наступна група труднощів сприйняття аудіоповідомлення пов'язана з особливостями подання аудіотексту. Це складнощі, що пов'язані з темпом презентації аудіоматеріалу, розміром тексту, що подається, невеликою кількістю прослуховувань.

На якість розуміння тексту, що прослуховується, також впливають технічні засоби, які для цього використовують. Найбільш популярні в наш час аудитивні або аудіовізуальні засоби. Останні вважаються більш ефективними, оскільки наявність зорової опори активізує візуальні аналізатори й полегшує розуміння.

Актуальним аспектом навчання аудіювання на початковому етапі є підготовка слухачів до сприйняття мови різних людей. Це обумовлено природною потребою студентів у спілкуванні з різними викладачами, адже

відомо, що індивідуальні особливості того, хто говорить (його вимова, тембр, дикція і т.д.) ускладнюють розуміння повідомлення.

Визначивши основні труднощі, які пов'язані з процесом сприйняття аудіоповідомлення на іноземній мові, відзначимо, що ефективною системою вправ для навчання аудіювання є система, яка за своєю складністю максимально наближена до умов природної мови, але при цьому залишається посиленою для виконання, тобто містять тільки одну невідпрацьовану трудність.

На початковому етапі навчальні аудіотексти повинні мати наступні характеристики:

- чітку структурованість;
- ясність логічних зв'язків між частинами тексту;
- однозначність висловлювань;
- простоту синтаксичних конструкцій;
- фіксований порядок слів у реченні;
- доступність повідомлення в мовному і предметному плані.

Розуміння основних труднощів, з якими стикаються іноземні слухачі у процесі оволодіння навичками аудіювання, і урахування цих труднощів при складанні системи вправ підвищує ефективність учбового процесу.

Література:

1. Зимняя И.А. Лингвопсихология речевой деятельности / И.А. Зимняя. – М. – Воронеж, 2001. – 432 с
2. Бацевич Ф.С. Основы коммуникативной лингвистики: учебник / Ф.С. Бацевич.- К Видавничий центр "Академія", 2004. – 344 с.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ МОВИ

У статті проаналізовано основні труднощі, які виникають у іноземних студентів при навчанні аудіювання наукового тексту на початковому етапі вивчення мови. Окреслено основні вимоги до аудіотексту.

Ключові слова: аудіювання, іноземні студенти, науковий стиль мовлення.

TEACHING LISTENING AT THE PRIMARY STAGE OF LANGUAGE LEARNING

The article analyzes the main difficulties that foreign students have when teaching listening a scientific text at the primary stage of language learning. The basic requirements for audio text are indicated.

Keywords: listening, foreign students, scientific style of speech

научный институт международного образования, ХНУ им. В.Н. Каразина. *К ВОПРОСУ ОБ УЧЕТЕ ОСОБЕННОСТЕЙ ЯЗЫКА СТУДЕНТОВ ИЗ ТУРКМЕНИСТАНА ПРИ ОБУЧЕНИИ РУССКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ*.....124

ЭЛЬ ХАЖЕЙРИ ДАНИЕЛЬ, студент, каф. белорусского и русского языков, медицинский ф-т иностранных учащихся, Белорусский государственный медицинский университет. Научный руководитель – **Кожухова Н.Е.**, к.ф.н., доц. каф. белорусского и русского языков, медицинский ф-т иностранных учащихся, Белорусский государственный медицинский университет. *ЭКОЛОГИЯ: ЕЕ НАСТОЯЩЕЕ И БУДУЩЕЕ*.....127

ЮССЕФ МЕЗИАН, студент гр.А-16, **ГАВРИЛОВА МАРИЯ**, студентка гр.А-12, каф. графики, архитектурный ф-т, ХНУСА. Научный руководитель – **Проценко Е.М.**, ст. преп., каф. графики, архитектурный ф-т, ХНУСА. *СОВРЕМЕННАЯ АРХИТЕКТУРА И КРИВЫЕ ПОВЕРХНОСТИ*.....129

ЯНУШЕВСЬКА ІРИНА БОРИСІВНА, викл., Центр підготовки іноземних громадян, Запорізький державний медичний університет. *ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ МОВИ*.....132